

Bedreigd door kennis over toekomst?

Hoe onzekerder de mens, des te groter zijn behoefte aan zekerheid. In tijden waarin grote veranderingen plaatsvinden, groeit de behoefte aan 'een weten waar men aan toe is'. In het groot en in het klein. Door de geschiedenis heen zien we dat deze honger naar kennis over de toekomst universeel is. Wordt waarzeggerij geboren uit verlangen om echt te willen weten, of slechts uit behoefte aan geruststelling? En, hoe gevaarlijk kan kennis over de toekomst zijn?

TEKST EN FOTO'S CHRISTEL COSIJN EN RICHELLE VAN DEN DUNGEN GRONOVIOUS

In de toekomst kijken. Van tijd tot tijd willen we dat allemaal wel eens. Wat staat er morgen, volgende week of over een jaar te gebeuren? Jaar-, week- en daghoroscopen maken klinkende ruit van dit verlangen. We betalen zieners graag, afhankelijk van hun betrouwbaarheid of ons onguld, voor een glimp van de toekomst. Soms zorgt een verkeerde voorspelling voor de nodige opschudding. Bonaire was in februari 2010 bijvoorbeeld dagenlang in de ban van een Dominicaanse zieners, die voorspelde dat het eiland die maand op de 12e door een tsunami zou worden getroffen. Echter niets was minder waar, zo stelden de geradpleegde meteorologen de bevolking gerust. En zij kregen gelijk. Meteorologen zijn ook voorspellers, maar zij maken gebruik van instrumenten. Zal de mens ooit ook een instrument uitvinden om de toekomst te kunnen voorspellen? De huidige technologische ontwikkelingen en daaruit voortvloeiende creatieve toepas-

singsmogelijkheden hebben een duizelingwekkend tempo.

Sinds Newton is de fysica al honderden jaren gebaseerd op waarnemingen van concrete zaken, met weten als die van de zwaartekracht en de logica van oorzaak en gevolg. Maar sinds de wetenschap steeds kleinere deeltjes in de materie kan onderzoeken, blijken er nog andere wetten te bestaan. De kwantumfysica ontdekten wat het newtoniaanse verstand te boven gaat. Zo kan een deeltje dat is gelokaliseerd op één plek eveneens op meerdere plekken tegelijk zijn, zich als een golf over ruimte en tijd uitstrekkend. Ongeschiedt de afstand kunnen de deeltjes onderling communiceren met elkaar. Door middel van proeven proberen wetenschappers Einsteins relativiteitstheorie onderuit te halen. Ze willen laten zien dat deze deeltjes zelfs sneller gaan dan het licht. De uitvinding van tijdmachines uit films als *Back to the future* en *The time machine* lijkt voor de deur te staan. Kunnen we straks gewoon voor- en achteruit

reizen in de tijd, alsof je je horloge voor- of achteruit zet? Wie zou er dit jaar niet alvast een blik willen werpen op 21 december 2012? Konden de Maya wat wij nog niet kunnen? Tot de uitvinding van een dergelijke tijdmachine of meetinstrument, blijven we voor een blik in de toekomst afhankelijk van helderzienden en waarzeggers. Dat wil zeggen, voor wie erin gelooft.

Helderziendheid is een bijzonder fenomeen, waarbij zowel naar het verleden als naar de toekomst kan worden gekeken. Of er echt in de toekomst gekeken kan worden, wordt nog eens in twijfel getrokken, want er zijn maar weinig zieners die betrouwbare voorspellingen doen. Maar stel dat er helderzienden bestaan die het verleden kunnen zien, waar waren zij toen Natalee Holloway in 2005 Aruba op de wereldkaart zette, of toen Marlies van der Kouwen in 2008 spoorsloos verdween op Bonaire? Wellicht werken paragnosten uit veiligheid liever achter de schermen mee bij het oplossen van verdwij-

ningen en moorden. Dit is niet het geval bij de Curaçaoese Ingomar Martie. In 2008 geeft zijn vriendin Kristy hem op voor 'Het Zesde Zintuig', een Nederlandse televisieserie waarin paranormaal begaafde deelnemers op de plaats van het delict worden geconfronteerd met moordzaken. De twaalf deelnemers, met wie Het Zesde Zintuig start, moeten tijdens de opnames proberen zoveel mogelijk informatie te krijgen over de toedracht van een aantal misdrijven. Degene die de minste informatie kan geven valt af. Door zijn deelname hoopt Ingomar slechts zijn opgetekende paranormale ervaringen gemakkelijker bij een uitgever binnen te krijgen, maar hij had niet voorzien tot de laatste ronde in beeld te blijven. Tijdens deze uitzendingen neemt het log Ingomar bij de hand. Hij wordt niet alleen het lievelingetje van vele kijkers, maar eindigt zelfs op de tweede plaats, na een nek-aan-nekcrace met het Nederlandse mediuwveteraan Peter van der Hurk. In die laatste uitzending wordt Ingomar gebelinddoekt door een witte tent gebracht, dit om te voorkomen dat hij beïnvloed zou worden door omgevingsinformatie. Het blijkt de plek te zijn waar Pim Fortuyn werd vermoord. Ingomar is pas dertien als deze moord plaatsvindt en heeft amper gehoord van de spraakmakende Nederlandse politicus. Heel vaak voelt Ingomar aan wat er zich in het verleden heeft afge-

Cristo Redentor-monument 'Christus de Verlosser' in Rio de Janeiro.

speld, zodat hij veel informatie doorkrijgt op de plaats waar het misdrijf heeft plaatsgevonden. Zo krijgt hij ook daar zaken door over de moord op de flamboyant, homoseksuelen flapuit en bijzonder hoogleraar die jarenlang columns schreef voor Elsevier: columns met een scherpe anti-paarse pen. Later vervult deze Pim Fortuyn zijn universitaire leerstoel voor een aantal politieke zetels en als hij bij diverse partijen zijn draai niet kan vinden, richt hij zelf met succes een partij op: Leefbaar Nederland. Hij is van mening dat het anders moet in Nederland. Zijn extreme kijk op politiek en regelgeving trekt niet alleen veel aanhangers, het zorgt ook voor felle tegenstanders. Als zijn eigen partij hem ontslaat vanwege zijn onacceptabele uitspraken, richt hij enkele maanden voor zijn dood de LPF op, ofwel *Lijst Pim Fortuyn*. In maart wordt hij tijdens de presentatie van zijn laatste boek *De puinhopen van acht jaar paars* door tegenstanders met een taart verrast. Niet bepaald bedoeld als aanmoediging voor het verspreiden van zijn opvattingen, want de taart belandt als waarschuwing op zijn hoofd. 'Beveling van politici in Nederland' wordt door deze actie met spoed op de agenda gezet in politiek Den Haag. Door al deze aandacht groeit de LPF. Steeds meer mensen zijn de verloedering van de Nederlandse samenleving ben scharen zich achter de ideeën

van de welbespraakte hervormer. Echter, negen dagen voordat de voorspelde zege van de LPF kan worden gevierd, wordt Pim Fortuyn, op 6 mei 2002, in koelen bloede neergeschoten op het Media Park in Hilversum. 'Een toekomst voorspellen vind ik niet nuttig', zegt Ingomar in een van zijn interviews. 'Je bepaalt zelf wat er in je leven op je pad komt en je creëert je eigen toekomst.' Maar is dat zo? Als Pim Fortuyn zijn toekomst had gekend, had hij hem dan kunnen veranderen? En had hij überhaupt zijn toekomst willen weten als hij hem niet kon veranderen?

In de oude tijd was het heel gewoon dat zieners, droomuitleggers en profeten door het hof werden geraadpleegd. Met het risico om de rest van hun leven in een kerker door te brengen, gaven de geradpleegde zieners advies. Vaak spraken zij in raadsele en gaven antwoorden waarmee de heerser alle kanten op kon. Veelal boodschappen die op meerdere wijzen konden worden ingepast als een gebeurtenis al had plaatsgevonden. Weten staat niet gelijk aan het om kunnen gaan met kennis. De mens heeft van nature de neiging te geloven wat hij kan begrijpen en te verwerpen wat hij niet kan begrijpen of verklaren. Wat we niet begrijpen is de kennis van de Maya over het jaar 2012.

2012, Een jaar dat ooit sciencefictionachtig aandeed, is het jaar

waarover millennia lang is voorspeld dat het een bijzonder jaar wordt. Ook op internet is veel te vinden over 2012. De bekendste aanhouding komt van de Maya, een intellectuele indiaanse beschaving die haar kalender laat stoppen bij het jaar 2012 en wel op 21 december. De Mayakalender bestaat uit een stelsel van ingewikkelde tijdrekeningen, voor te stellen als een cijferset waar van de combinatie van de juiste getallen een code vormt om het slot te openen. Gezamenlijk en vanaf het begin van onze huidige kringloop van de aarde, voorzien deze tijdrekeningen elke dag van een eenduidig kenmerk. Onder het begin van de huidige kringloop wordt verstaan: 11 augustus 3114 v. Christus volgens de gregoriaanse kalender. In het Maya-gehoofst staat de cyclische aard van de tijd centraal. Om waarde te kunnen hechten aan de Maya-berekeningen betreffende de voorspelling van een omslagpunt zoals voorspeld wordt in 2012, is het van cruciaal belang dat de getalswaarde van de ingewikkelde tijdrekeningen van de Maya exact overeenkomt met onze eigen chronologische kalender.

In 1582 vond onze laatste ingrijpende kalenderhervorming plaats. Het idee voor deze kalenderhervorming was voorgedragen, besproken en bekrachtigd tijdens het oecumenische Concilie van Trente. Hierdoor verdwenen er tijdsdelen de overgang van de juliaanse naar de gregoriaanse

De stille tocht voor Marlies van der Kouwen in 2008 in Bonaire.

kalender tien dagen in het niets. Er werd een sprong in de tijd gemaakt: donderdag vier oktober werd gevolgd door vrijdag vijftien oktober. De Maya gebruiken dus meerdere tijdrekeningen. Drie belangrijke kalenders zijn: de Tolkin voor religieuze zaken, de Haab voor burgerlijke doeleinden en de Lange Telling voor historische gebeurtenissen. Het geheim in de vier overgebleven codices en dat geleerden nog steeds proberen te ontcijferen? Hebben de Spanjaarden de wiss-

wege extreme weersveranderingen hun steden hebben verlaten, waar zijn ze dan gebleven? Waarom bouwden ze elders geen nieuwe steden? Of zijn ze vertrokken per ufo? Met de maan als alternatieve vakantiebestemming binnen bereik, wordt dit gerucht over een mysterieus vertrek een alternatieve mogelijkheid. Wat is het geheim in de vier overgebleven codices en dat geleerden nog steeds proberen te ontcijferen? Hebben de Spanjaarden de wiss-

kalender tien dagen in het niets. Er werd een sprong in de tijd gemaakt: donderdag vier oktober werd gevolgd door vrijdag vijftien oktober. De Maya gebruiken dus meerdere tijdrekeningen. Drie belangrijke kalenders zijn: de Tolkin voor religieuze zaken, de Haab voor burgerlijke doeleinden en de Lange Telling voor historische gebeurtenissen. Het geheim in de vier overgebleven codices en dat geleerden nog steeds proberen te ontcijferen? Hebben de Spanjaarden de wiss-

Kunstwerk Mamita Fox.

Ingomar Martie